

Győzelem!

A választási törvények értelmében kerületünkben november 30-án 13 óráig kellett benyújtani a választási biztostól az ajánlási íveket.

Dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár a nemzeti alapon álló polgárok és munkások jelöltje be is nyújtotta 8170 aláírással ellátott ajánlási íveit — de az ellenpártok jelöltjeinek Batiz Gyulának és Pákozdi Andrásnak az iveri nem érkeztek be, mert nem tudtak elég aláírást felmutatni.

Ezzel Salgótarjánban eldőlt a választási küzdelem, mielőtt küzdelemre került volna a sor. Sztranyavszky Sándor pártja oly mindent elsöprő erővel vonult föl az előcsatározásokon, hogy az ellenfél megrettenve tért ki, az utból.

Mérhetetlen győzelem ez, amit ma megbecsülni, fölmérni talán nem is tud Salgótarján közönsége. Hosszu, hosszú évek után ez az első nap, amidőn a vörös felhők közül kisütött a fehér napsugár Salgótarján fölött. Nehéz évek lidércnyomása után először lélekzik szabadon a kebel.

Győzelem ez, amit ha látunk, ha érzünk büszkeség fogja el szívünket mert a legnemesebb fegyverekkel a legszebb polgári egyetértésben vívtuk meg ragyogóan szép magyar ideálunkért.

Nem volt Salgótarjánban ember aki józan magyar gondolkodással ne harcolt volna ezért a győzelemért és nincs ma e kerületben magyar lelkű ember, aki ne örülne látva ez összetartás, polgári elszántságot tenni készség eredményét.

Sokan mondják, hogy e győzelem Sztranyavszky Sándor dr. neve varázsával lett elérve, sokan a közhangulat változását látják e tényben, sokan a kormány politikai magatartásának eredményeit emlegetik.

Mi akik végig kísértük Sztranyavszky Sándort választási körútján, akik láttuk a tömegek arcán a megértést a lelkesedést, láttuk a szeretetet úgy éreztük, hogy megtaláltuk azt a férfit, kinek varázsos személye, egészséges s egyben ideális programja a polgárság uralmát visszaállítja Salgótarjánban.

Hiába ontja Batitz Gyula nyílt levelében a vádakait, hiába teregeti ki a legszörnyetesebb kitalálásokat a hatósági terrornál, munkásüldözésről s hiába dicsekszik ezekre menő hűveivel — kétségtelenül megállapítjuk, hogy mindez hazugság, hogy az inpozans győzelem első sorban a szocialdemokrata eszmétől és vezérektől való megundorodást jelenti. Jelenti másodsorban

annak a politikának hódító útját, amely a polgári és munkás társadalom megértését összefogását tüzte Salgótarjánban legelső és legfontosabb céljaul jelenti azonban végső fokon annak a viszonynak bensőséges kimélyülését, amely viszony Sztranyavszky Sándor dr. és Salgótarján munkás-polgár társadalma között a munkás államtitkár ötévi nórádi főispánsága alatt megszületett.

Az ötéves főispánság tele van Salgótarján és vidéke dolgozóit folytatott küzdelemmel, baráti tevékenységgel. Ez az ötévi kitorúlhetetlenül véste be Sztranyavszky Sándor nevet Salgótarján ifjú város lakóinak szívébe s csak a hála, a szeretet, a bizalom ellenállhatat-

lanul feltörő szava csendült fel akkor, amidőn e kerület lakóinak mindent elsöprő többsége Sztranyavszky Sándort kívánta követül küldeni az összeülő képviselőházba!

Hiába akar Batitz elvtárs ünnepet rontani, hiába akar ürmöt cseppenteni az örömben — a tényeken változtatni nem tud, csak kudarcát takargatná, de azt is kevés eredménnyel. Hiába minden erőlködés, Salgótarján népe minden társadalmi osztálya, összedobban szívvel talált önmagára s önmagában a magyar gondolat hatalmas megismerésitőjére Sztranyavszky Sándorral Ugyérezzük e győzelemmel Salgótarján lelke feltámadott.

Sz. I.

Munkáslevél.

Követküldés!

Ott voltam Szerkesztő Uram a kerület képviselőjelöltjének programbeszédén, hallgattam az ország miniszterelnökének megnyilatkozását s még ma is ezeknek hatása alatt állok. Mindjárt kijelentem, hogy már jó egynehány napja alá is irtam az ajánlási ívet és fogom tudni szavazáskor a kötelességemet. Ugy vagyok a kérdéssel, mint a többi munkásember és ezáltal természetesen, tisztán lelkiismeretem szavát követve fogom gyakorolni honpolgári jogaimat.

Az egyszerű kortest jól megfizeték jobbról, ugyanugy baloldaltól s mikor barátja kérdezte, hogyan fog most már szavazni, meglepő választ adott: „legtisztább meggyőződéseim szerint.” Ez az én esetem is, azzal a különbséggel, hogy nem fizettek meg sehonnán sem, csupán eszemet nyerte meg a belügyi államtitkár.

Gondolkoztam s föltettem a kérdést: volna-e olyan bölcs ember a világon, aki meg tudná magyarázni, hogy mit tettek szocialdemokrata képviselőink öt esztendő alatt a munkásság érdekében. Tagadó volt erre a válasz. Mert az nem érdem és nem eredmény, hogy folytonosan felekezteskedtek és a numerus clausus ellen indítottak vörös pergőtűt. Egyéb nem történt semmi. Megfigyeltem, hogy most sem szándékoznak

mást és többet tenni és benfentes budapesti értesülések szerint a következő új nagyságokat akarták az első lajstrom szerint fölléptetni: Deutsch, Reisz, Horovitz, Büchler, Pollák, Bränstein, Stern, Erdő, Gál stb. Csak igen nagy veszekedések és belső harcok árán sikerült a listát némileg módosítani, de a dolog vége mégis csak az lett, hogy a „keresztény” jelöltek (pl. Batitz, Klárik, Kirtajka) olyan vidékekre és kerületekre küldték mandátumot vállalni, ahol már előreláthatólag is föltétlen elfognak bukni.

Egyszóval megtanultam azt, hogy a szocialdemokrácia sem céljaiban sem eszközeiben nem hajlandó változni, nem hajlandó sem a merev osztályharcból, sem a hazafiatlanságból, sem a vallásgyűlöletből engedni. Ragaszkodik a marxista elnyomóródsági elméletéhez továbbra is, nem engedi a munkást polgárosodni, a proletárból nem enged vagyos munkást nevelni és semmi sincs távolabb tőle, mint az, hogy meddő szócsaták demagóg handabanda helyett végre valahára már népjóléti szociális politikát folytasson. Fújja ma is a nótát s mindenfelé huz a szíve, csak éppen a magyar munkásnép felé nem. Beigazolódik rajta a török közmondás: járhat a róka bármerre, csak bundagallér lesz belőle. Nekem tehát nem kell többé olyan

demokrata, aki a demokráciát csak az orrán hordja, hanem olyan, aki magyar ur lelkében melengeti a magyar munkás szeretetét. Nem olyan politika kell, amely a nyomor állandósítása, sőt fokozása által próbál forradalmosítani, robbantani és a lehetetlen álmok társadalmát építeni, hanem olyan, amely következetes és becsületes népjólét teremtésével akarja a forradalmat az álmok soha meg nem valószínű birodalmába kergetni. Hiszen ha csak egy koldus volna a világon, azt cukorral is el tudnák tartani. De tömegnyomorral van szó. amelynek orvoslásához nagy akarások, hatalmas erők, megbízható jellemek kellenek.

Szomjas ökörnek zavaros víz is jó. Így voltunk mi munkások eddig is szorultságunkban nem néztük, ki hiteget, csak az volt fontos, hogy minél nagyobbakat mondjon. De szokták mondani azt is, hogy bolondnak kár nyitja a szemét. Bizony, hiába tartottunk havi 20—25 millió fizetéssel a munkásvezéreket, nyomorunkból egy tapodtat sem haladtunk előre.

Most urak, nagy urak, talpig emberek jöttek hozzánk, akik nem ígértek, de tettek olyan komoly és mély szociális érzékre valló kijelentéseket, amelyeket ur szavuk beváltásával garantálni is tudnak. Jól esett hallanom a miniszter ur ajkáról a munkabér egyeztető bizottságok beígérését, amelyek egyszerűsmindenkorra fölöslegessé teszik az idejémtúlt és igen költséges munkásvezér intézményt. Örömmel hallottuk a magyar

Közös pontok a művészetekben.

Irtá; FEKETE ALFRÉD.

„Raffael nagy művész lett volna, még ha kezek nélkül is jött volna világra.” (Lessing: „Emilia Galotti.”)

Mintha ez a paradox mondat azt igyekezne kifejezni, hogy a művészet nézve nem lényeges: festők, szobrászok, zenészek, vagy írók vagyunk-e, fontos csak az, hogy művészi dispoziciók, nagyszerű eszmék lappanganak lelkünkben! Kell tehát egy nagy átfogó közös tartalomnak lenni a művészetekben, amely megadja valamennyi lényegének magyarázatát és rávezet létezőknak végső alapjára! Vizsgáljuk meg, mi ez a közös gondolat!

Bárhová lépünk, bárhová nézünk, mindenütt a természet csodáival találkozunk. Véges szemünk félve csodál rá a világ mélyértelmű rejtélyeire és gyönyörködve pihen meg a természet fenséges szépségein. Azonban a készen kapott szép nem elégít ki bennünket: velünk született utánczó ösztönünkkel fogva szépet akarunk alkotni. Az erre irányuló törekvést művészetnek nevezzük. Herbert Spencer (1858—1923.) angol filozófus, az agnoszticizmus atyja azt írja „Alapvető elvek” című munkájában, hogy a művészet legkönnyebben a játékfösz-tőnnel magyarázható. Szerinte a létfenntartás nem veszi igénybe az egyed teljes erejét. Így egy rendkívüli készség támad

benne s a saját élettevékenységét utánozza: játszik. Igaz, hogy ez nagyfokú energiapazarlás és a nyugvó erők teljesen céltalan gyakorlása, de kell, hogy a felhalmozódott erőfölösleget az egyén valami úton levezesse. Ilyen játék, a szellem nyugvó erőinek játéki pazarlása a művészet! Azonban a játék és a művészet között mégis jelentékeny a különbség. A játékban a főszereplő a cselekvés, van, az erők levezetésén, megkönnyebbülésén, míg a művészetben nemcsak érzelmeink szépségét igyekezzük kifejezni, hanem meg is akarjuk rögzíteni, marandó hatást keresünk. S míg a játék teljesen céltalan, értelmetlen utánczás, addig a művészet eredeti alkotás, amelynek célja nemcsak eszméket, szépségeket érzelmeinket kifejezni, hanem egyszerű problémákat megoldani, másrészt az eldurvult tömeg izlésének fejlesztését, széppézzékének nevelését előmozdítani!

Már most, ha tovább haladunk s a különböző művészeti alkotásokat össze-hasonlítjuk, azt látjuk, hogy azok a szabályok, amelyek egyik művészet bizonyos formáját, fajtát kötik, érvényesek a másik művészet ugyanazon formájára, fájára is. Csak egy példát említek: Arany János „Tetemre hívás” című közismert, csodaszép balladája nyomán festette 1881-ben Gyárfás Jenő (1857 —) hasonló című, a Szépművészeti Múzeumban látható képét. A festmény óriási feltűnést keltett; mély drámai erő és csiszolt, finom tonusérzék jellemzi. Alaposabb meg-

figyelés után látjuk rajta érvényesülni azokat a normákat, amelyek az irodalmi ballada szépségeit teszik: tragikus cselekmény, dalszerű könnyed formában; szaggatott; homályos előadásmód, az érzések túlfeszültsége, az erkölcsi összeütközés és a vele járó költői igazságszolgáltatás. S ugyanezek állanak a zenei balladára is. Sőtét alaptónus, fugatikus menetek, inkább durr, mint moll akkordok, úgy hogy ha nem is képes a hallgató értelmileg feldolgozni, legalább intuitív módon felfogja: mondjuk átérzi Ugyanigy a szonáta és a szonett, a madrigál, a himnuszok és a vallásos tárgyú képek, szobrok stb. mind mutatják ezt a norma-beli találkozást. Azt hiszem tehát, hogy ezzel eljutottunk az első alaptételhez s megállapíthatjuk: egyazon formákra az összes művészetekben egyazon szabályok érvényesek! (I.)

Az emberi lélek már természetből fogva, alapjában vágódik a szép után, magasabb lelki műveltséghez jutva ez a vágy még fokozódik. A gyermek Händelnek az volt a legkedvesebb játéka, ha esténként hosszú hálóingecskéjében kisköthetett a hálósőzobából, át a szomszédos szalonba, ahol a „spinét” állott s ott a vaksötét szobában, mindengyermekek félelem nélkül, minél tisztább és szebb akkordokat igyekezett kifogni. Ime a gyermek, akinek lelkében már ontja hallhatatlan fényt s aki öntudatlanul bár, de már sóvárog az örök művészi szép után, Auguste Rodin (1840—1917) írja

vallomásaiban (Paris, 1912.), hogy minden művébe igyekezett beleöntení életének domináló törekvését: vágát a szép után. Pierre Puget (1620—1694.), a „francia Michelangelo”, hajómunkásból verekedte fel magát a szobrászvészköz, mert valami más után szomjazott a lelke, mint az élet durvaságai s ezt a művészetben vélte megtalálni. Még is találta Szobájában ez a jelmondat volt felírva: „Nul bien sans pain.” (Semmi jó sincs fáradtság nélkül.) Látjuk tehát, hogy egy jobb közös vonása a művészeteknek az örök minden földi salaktól megtisztult, lényegében egyszerű, de művészi szép után való törekvés! (II.)

A modern, lelkiéletet is élő ember világa át van szöve különböző érzelmekkel. Logikai, esztétikai, etikai, stb. érzelmeink hol kellemesek hol pedig kellemetlenek számunkra, de ha kifejezzük őket, mindenképpen megkönnyebbülnek. Ez okozza a művészen azt a leküzdhetetlen kényszeret, amely kifejező motívumok alkotására ösztönzi. A művészen ugyanis az érzelmeink fokozott erővel lépnek fel s bármilyen erős is, képtelen azokat visszafojtani. Az átlagember megteheti azt, de a művész soha. Theodore Géricault (1791—1824.) francia festő atyja, a jómódu ügyvéd eltiltja a festéstől s az ifjú titokban jár el mesteréhez, Carle Vernethez. Virgiliust atyja megveri hexameteriért s ő hexameterben kér bocsánatot tőle. Leszögezhetjük tehát harmadik alaptételt: minden műalkotás célja

iparfejlesztés terveit, jóleső érzéssel vetjük tudomásul nagyszerű jelöltünk szavaiból a külföldi szénbehozatal korlátozásának ígérését, főleg pedig a szakszervezeti törvény elkészítését, amely megöli az eddig nyugótt terror és felszabadítja a rabba lett munkáslelkét. Mert valóban türehtetlen állapot volt már, hogy csak az a munkás kaphatott alkalmat, aki eladta hitét, lelkét megtagadta honfitársait, hazáját Krisztusát és izzadva tolt Marx Mordechaj vörös szerkét.

Van itt tennivaló bőven és számtalan feladat vár férfias megoldásra. A munkásság agkori biztosítása, a bányatársadalmak reformja, a nyugdíjkérdés, a tisztviselő ügye, hadikölcsönök, árva-pénzek valorizálása, adómerséklés, vasutasok tanítók státuszrendezése, lakásépítések, uthalózat fejlesztése stb. Salgótarjáni helyi vonatkozásokról nem is szökök mert ezeket lelkén hordozni leendő képviselő urunk nyomatékosan is hangsúlyozta.

De nem mozgatók nagy dolgokat mert kicsi legényt kicsi pallos illet. Csak azt akartam szeretett Szerkesztő Uram-

nak beigazolni, hogy munkáslétemre is igaz lelkiismerettel állhatok Sztranyavszky Sándor államtitkár ur szájába, mert a munkásjólét megszületéséhez fűzött régi reményünk sohasem volt alaposabb és biztatóbb, mint éppen ma az ő jeles személyével kapcsolatban.

A jó képviselő ritka, mint a jó anyós. Vele azonban nem fogunk úgy járni mint az eddigi frakció vitézek ígéréteivel, akik megcsaltak bennünket, mint zsidó a lovát. Az egyszeri zsidó ugyanis zabot adott a lovának lámpánál, de sötétbe mindjárt vissza is kapta előle.

Ime Szerkesztő Uram, beleszóltam a választási harcokban magam is, hiszem bőrünkre megy a játék. Ha jól szóltam, az nem nagy baj; ha pedig rosszul, akkor tessék ügyvenni, mint a jókedvű katona esetét. Vig nótaszóval ment a templomba s mikor leintették, hogy az nem szentének, így felelt: Mindegy, hadd vegyüljön a többivel!

Remélem Szerkesztő Uram, megsegit bennünket a magyarok Istene. Maradtam igaz híve:

Tarjáni András
fém munkás.

Sztranyavszky Sándor dr. belügyi államtitkár diadalutja a salgótarjáni kerületben.

F. hó 28-án vasárnap Sztranyavszky Sándor, dr. Salgótarján példátlan népszerűségű egységspárti jelöltje látogatta sorra a kerület községeit, hogy programbeszédet megtarthassa. Ez az ut valószínű diadalut volt. Községről, községre a polgárság és munkásság oly impozáns tömegei fogadták a jelöltet, amelyet még a községek nem láttak. A szeretetnek ezernyi kedves megnyilvánulása tette virágossá a polgárság szeretetűnepét.

Elsőnek Zagvaróna községet látogatta meg a képviselőjelölt, akinek kíséretében voltak a salgótarjáni kerület párt és társadalmi osztálykülömbőség nélkül tömörült választóinak vezetői élükön Róth Flóris bányafőtanácsossal Liptay B. Jenő kormánytanácsossal. Kíséretében voltak a kizsgadók, bányamunkások, kereskedők és iparosoknak képviselői, akik önként jelentkeztek kíséretébe. Kíséretében még Brandt Vilmos Békés volt főispánja, Láska Dezső dr. tv. főjegyző voltak.

Zagvaróna község előtti diadal-kapunál Nagy Lajos kizsgazda üdvözölte szeretettel a jelöltet, akinek Tácsik Mária, Tácsik Pál magyarruhás kislánykaja csokrot adott át. Az egész falu apraja-nagyjának jelenlétében szűnni nem akaró ováció közben állott fel a jelölt szőlőre Szabó András kizsgazda lelkes megnyitóját után, Dr. Sztranyavszky Sándor megköszönte a meleg üdvözlést. Azért vállalta a jelöltséget, hogy a nemzeti egységet elősegítse. Nem engedhetjük, hogy a gyűlölet szabadon tobzódjon, mert gonoszak azok akik magyar és magyar között gyűlöletet akarnak szítani. Ujból lerakjuk az alapjait az együttérzésnek, a szeretetnek. A multban ellenséget látott a munkás a polgári társadalomban, s a polgári társadalom a

munkás társadalomban. Ez tovább nem maradhat így. Azért vállalt jelöltséget, hogy résztvegyen abban a munkában, amely a munkásságot a polgársággal kibékíti, egybeforrasztja. Meggyőződése, hogy a magyar munkás lelkéből nem lehet kioltni a nemzeti gondolatot, a nemzeti érzést. Ma az egész világon előretör a nemzeti érzés. A magyar munkásság sem zárkozhatik el ettől az általános érzéshullámtól. Nem nehéz a munkája, mert igazságokat hirdet, hogy a munkásság boldogulása nem választható el a nemzeti gondolatától. A munkásság, illetve vezetői eddig nemzetközi gondolatvilágban éltek, de eltűnik ez abban a pillanatban, amidőn a polgári társadalom kebelén belül a polgári társadalom és munkásság megérti egymást. A két társadalmi osztály közötti ellentéteket elsimítani lehet, mert a vér nem tagadja meg magát. Nem csak hirdeti, de meg is valósítja ezeket a gondolatokat s ehhez kéri a polgári és munkástársadalom egyforma lelkes és bizalomteljes támogatását.

Megemlékezett a képviselőjelölt a bányatársadalmak államosításáról, amelynek végrehajtását a kormány egyik legelső kötelességének fogja ismerni. A szabadköltségködés jogát a bányászoknak, feltétlenül biztosítani óhajtja az ez irányú javaslat. Az agkori rokkantsági biztosítás helyes és a munkásság méltányos érdekeinek figyelembevételével való megoldása szintén egyik legfontosabb feladatot fogja képezni.

A sok panaszt okozó párbér kérdését, amely sok helyen a lelkész és hívek közötti ellentétre alkalmas a kormány egyöntetűen közmegegyezésre óhajtja rendezni.

A helyeket érdeklő kérdések közül

kiragadta a czeredi uthoz csatlakozó román müüt kiépítését, amelyért való tevékenységeikben őt a rómaiak mindig maguk mellett fogják találni.

Foglalkozott a súlyos adók kérdésével, amelyről szólva kimutatta, hogy csak a pénz értékének változásai keltették a súlyosság látszatát. Tény, hogy súlyos áldozatokat kellett hozni az adózás terén, hogy az államháztartás megbillent egyensúlyát helyreállíthassuk.

Ezeknek a nehézségeknek elhárításán dolgozik jelenleg is Bethlen István gróf miniszterelnök, aki még életébe bevonul a magyar történelembe. Midőn ő átvette a nehéz pozícióját nem volt egy barátunk sem a határokon kívül, sem a határokon belül. Itt bent is mindenki ellensége volt mindenkinek és széles ez országban csak a gyűlölet uralkodott. Egyik jobbról, másik balról akart összecsapni. Bethlen volt, aki becsültes öszinteséggel rendet tudott teremteni. Bethlennek ezt a nemzetteremtő munkásságát akarja alátámasztani.

Csak az kéri, hogy gondolkodjanak arról, amit mondott. Hiszi, hogy megértik. Bizik a nemzeti gondolat ösztartó erejében.

A beszédet minduntalan megszakította a tetszészaj s a végén hosszan ünnepele a jelöltet.

Herceg Ferenc zárta be egyszerű, de lelkes szavakkal a gyűlést s a fuvószeneke által játszott Hymnus után a jelölt kíséretével a választók szeretet nyilvántatásai mellett autójába szállott.

Homokterenyén gyönyörű diadal-kapunál fogadta az egész község apraja nagyja a jelöltet, aki az iskola udvarán mondotta el fenti körvonalakban programbeszédjét megemlítve, hogy ismerve Homokterenyé régi harcát a vasuti vároterem megvalósításáért maga részéről is a legerőteljesebben támogatni fogja.

Hosszan elbeszélgetett a jelenlévő bányászokkal és gazdákkal helyzetükről s a munkásság jobbrafordulásáról.

Mátranovákban a diadal-kapunál Kun Vendel kizsgazda és Répás Miklós bányász üdvözölte a jelöltet szíves szavakkal, mely után az iskola előtti téren az egész község és bányatelep részvételével mondotta el programbeszédét. Az ég kiderült s a gyönyörű virágcsokrokkal feldisztított előadói asztal napsugárba fűdött, míg a fölötté levő ablakban két pöttyöm kis emberke árvalányhajjal kalapban állt őrt.

A jelölt beszédét a napsugár feltűnésének, mint a lelkek derűjének megtestesítőjével kezdte, amely áttört a ködön s bevonult a jelenlévők szívébe. Annyi ködös, szomorú eseményekkel súlyos esztendő után végre a magyar égbolt is derülni kezd, kecsegtet egy jobb jövő.

A magyar történelem sok évszázada bizonyítja, hogy e nemzet mindig a barátság örzője volt. A legutóbb lezajlott nagy világháború is a magyar hűség és barátságot bizonyítja. Ennek a régi baráti érzésnek, hűségnek a nevében jött ide, hogy megértést és szeretetet hirdessen! Szükség van erre, mert itt mindenki egymásra tört, felekezett felekezett ellen akart harcolni. Eljött nem azért, mert képviselőválasztás van, hanem mert

szükséges a szeretetet hirdetni, szükséges, hogy barátokat szerezzen. Szeretetre hívja fel a község lakosságát. Ezt hirdette hónapokkal ezelőtt is, amikor még a jó Istenen kívül senki sem tudta, hogy választás lesz.

Főispánságának öt éve alatt sem tett ígéreket, ma sem tesz, de ez idő alatt lélekben teljesen összeforrt Salgótarján és vidékével. Tudja hogy e vidéken is a legnagyobb szerencsétlenség volt az, hogy gonosz kezek a munkások és polgári társadalom közé éket vertek. Nem szolgálja a magyar jövőendő érdekeit, aki ezt az ellentéteket még jobban szítja, mert a gyűlölet már a leghatalmasabb államokat is tönkretette.

A munkások sorsa össze van fűzve a magyar állam sorsával. Ebben az országban nincs külön boldogság. Megelégedett országban boldogok a polgárok és boldogok a munkások is.

A fizikai és szellemi munkások érdeke belekapcsolódik a munkaadó érdekeibe, mert utóbbi munkaalkalmat teremti a munkásnak kenyeret ad. Egyedül a bérkérdés az, amely a két tényezőt egymástól elválasztja. Aki a munkás és munkaadó közé éket igyekszik verni, aki az ellentéteket szítja, az nem tesz jó szolgálatot az államnak. Ismeri a salgótarjáni munkás műveltségét is feltételezi, hogy távol tudja magától tartani ezeket az álmokat, amelyek az életben nem vihetők keresztül. Nem lehet a nemzeti érzést kioltni s nem lehet az egyéni tulajdönt megszüntetni. Minden gondolkozó előtt világos, hogy Marxnak sokat hirdetett tana a való életben nem valósítható meg.

A munkást a nemzet testéről nem lehet leválasztani. Első sorban magyar a munkás s csak másodsorban munkás. A munkások lelkében is visszhangra talál a szava, mert azért jött, hogy a hazaszeretetet hirdesse, amely ki kell, hogy törjön a magyar lelkekből.

A polgári társadalomnak is kötelessége megértő lélekkel, becsületesen összefogni a munkássággal, mert itt össze kell fornia mindenkinek egymással.

A magyar lelkekből a megértés szavát hallja beszélni. Eddig gyűlölet szólt a magyar társadalom zsongásából. Most már legyen vége a felekezeti, társadalmi szembenállásnak. Tegyük lehetővé az alkotás munkáját.

Megemlékezett a munkásság különleges sérelmeiről is, majd az adóterhek-ről szólva bejelentette, hogy a kormány 40.000.000 Pengő adócsökkentést vett tervbe a jövő évre.

Végzetül kérő szóval fordult Mátranovák aprajához és nagyjához, hogy a magyar egység gondolatát becsületesen szolgálják. Engedjenek a lelkebe meleg otthont az Isten iránti hűségnek, a haza iránti szeretetnek!

A gyűlést vezető Kun Vendel zárószavai s a Hymnus elnéklése után véget ért a mély benyomásokat hagyott gyűlés.

Délután az első programbeszédét a jelölt Kazáron tartotta, ahol Mátrasztele Vizslás község lakosai is összegyűltek. A diadal-kapu előtt hatalmas tömegtől kísérve Balázs plébános üdvözölte a szeretettel várt képviselőjelöltet. A főterren a fuvószeneke Hísekegye után Nagy János gazda az urbéresek elnöke nyitotta meg az ülést és kérte fel az államtitkár programbeszédjének megtartására.

Az államtitkár megemlítette, hogy öt év előtt is azért volt itt, hogy az ellentéteket elsimítsa. Akkor sem érthette az a vád, hogy önos érdekért jött, de ma sem. Számára sem külsőséget, sem előbbrehaladást nem jelent e képviselőség csak visszatér abba a műhelybe, ahol valaha nagy vezére oldalán dolgozott. Ma is azért jött, hogy békességet hirdessen. Nem lehet ma sem rombolást hirdetni.

A nemzeti társadalmat mialatt mi a frontokon harcoltunk hátbatámadták és rombadöntötték. Mialatt mi önközlünkkel támadtuk egymásra, elszakították országunk java részét.

Most azonban elérkezett az ideje annak, hogy egymást megérthessük. Szükséges a lelkek fogékonysága a szép gondolatok iránt. Jöjjenek segítségére azoknak, akik önmaguk feláldozásaival dolgoznak a közért.

Itt, ahol a sok szépasszony gyönyörű főködöt látja, észbe jut, hogy a legkülönbözőbb szálakból is a színeknek mily gyönyörű harmoniáját lehet létrehozni E községben is a földmives gaz-

bizonyos érzelmeket, gondolatokat, hangulatot, vagy megoldást kifejezni, amelyet a művész belső lelki kényszer hatása alatt keres! (III.) Benczur Gyula (1844—1920) „Vajk megkeresztelése” (1875) című képe a kereszténység diadalmas térhódítását, Michelangelo (1475—1564) „Dávid”-ja (1501—3) a törhetetlen akaraterőt és a küldetésben való hitet fejezi ki, és így tovább

Mint tudjuk, Vörösmarty Mihály a Percel családnál volt nevelő. Itt a temperamentumos ifjú költő mély szerelemre gyúlt a szép Percel Etelka iránt. Azonban mivel az akkor még szegény, névtelen kis senkinek, akiben a jövő nagyság lángja csak titkon lobogott egyáltalán semmi reméyle sem lehetett; anélkül hogy valaki sejtette volna szerelmét, el-távozott a családtól. Az a nagy érzelmi vihar, amit a válás okozott, életre keltette benne a magot: a hervadó leány képét. Bajza meséje kapcsán történetet talál hozzá s megszületik a „Szép Ilonka” Tehát négy lépcső vezet a műalkotás létrejöttéhez: élmény, megfogalmazás, belső és külső kidolgozás, bár ezen a négy lépcsőn minden művész másképp, másleptekkel halad. Sőt az élmény, a lelkiállapot még ugyanannak a művésznek alkotó

utját is megváltoztathatja. Ezt a folyamatot csak önvallomásokból ismerhetjük meg. Világot vetnek rá: Jókai önéletrajza Arany levelezése, Hebbel Frigyes naplója, Goethe beszélgetései, Echermannal és Rodin vallomásai.

Ime a „negyedik alaptétel, amely szerint minden művészeti műfaj létrejötte ugyanazon pszichológiai törvények alatt áll! (IV.)

Végül, ha egy műalkotást szemlélünk a gyönyörködés tényezői kétfélek: a műben adottak és a bennünk meglevők. Az előbbieket objektív az utóbbiak szubjektív tényezők. Objektív tényezők: a téma, a forma, a dinamika, a szubjektívek: amelyek bennünk az objektívek hatása alatt keletkeznek. Olykor a műalkotás szemlélete ugyanazt a lázt létesíti, amit alkotása közben a művész átél: öntudatlanul ugyanaz az aktus folyik le bennünk, amely a teremtetést kísérte. Ezért mondják, hogy a műlévezés is művészi teremtetés, de a passzív és a műhöz kötött, mintegy az aktív teremtetés másolása. Ennek alapján felállíthatjuk ötödik alaptételünket: ha a művész munkája hatásos (nem az olcsó, vásári hatást értem) rokonérzelmeiket kelt bennünk! (V.)

E fenti öt alapelv leszűrése után bezárhatjuk értekezésünket annak megállapításával, hogy mint láttuk: tartalmi és formai összefüggések kapcsolják a különböző művészeteket. Tartalmi összefüggések: a szép keresése (II.) az érzelmek kifejezése (III.); a pszichológiai törvények általánossága (IV.) és a műlévezés alapelve (V.). Ide járul még az, hogy minden egykor műalkotásban fölfedezhető a korszellem jellegzetes vonása. Formai összefüggés: a szabályok egységes volta (I.), miatt az ugyanazon művészeti irányzathoz tartozó műalkotásokban az irány jellemzőjének szembe-tűnő érvényesülése.

Ezek után egyáltalán nem tűnik fel paradoxnak Lessing állítása. Nem lényeges, hogy a művész melyik művészeti ág keretén belül szolgálja a szépség, jószág, igazság örök ideáljait, csak igaz hittel, odaadó lélekkel küzdjön az elérhetetlenség. Lelke hatalmas dispozicióit igyekezzék tanulás, önműveléssel fejleszteni és tisztán lássa hivatását: az élet ezer megnyilatkozását, a természet szépségeit megfigyelni és a saját egyéniségéhez, belső életéhez szabva, átalakítva visszaadni. És ez a végső alapelv!

Melléklet A MUNKA 49.-ik számához.

Sztranyavszky Sándor dr. városunkban. A kerületben diadalutjának esélyén képviselőjelöltünk meglátogatta az ipartestületet s az Omke helyiségeit, ahol kitörő lelkesedéssel fogadták az iparosok és kereskedők. Az ipartestületben rövid uzsonna volt. Este a Vadász nagytermében 350 teritékes pártvacsora volt, amelyen a választó közönség nevében Róth Flóris, a vállalatok nevében Liptay B. Jenő, az ipartestület nevében ifj. Timaróczky Sándor, kereskedők nevében Zeiler Arthur, Hirschgyár nevében Horváth Géza, az Éme nevében Borvan Pál, az Éme bányászok nevében Kisák János, a többi bányamunkások nevében Menczel András, a ker. szoc. párt nevében Révay Sándor, kisgazdák nevében Torák Mátyás, ker. szoc. vasmunkások nevében Tamás József, Hadróá nevében Ikonyák János, a bányaaaltisztek nevében Tussay István köszöntötte fel az ünnepeltet. Az államtitkár válaszában a legégetőbb kérdéseket taglalta, szólt a társláda kérdéséről, amelyről Bethlen miniszterelnök kijelentette már, hogy annak államosítása küszöbön áll. Ő maga is nem ígéretet tesz de kötelezettséget vállal ez irányban. A hadikölcsönök valorizációjához csak aggodalommal mer hozzányulni s nem a kormány, de a saját álláspontja ebben a kérdésben, hogy a gazdát nem cserélt hadikölcsönöket, amelyek kis emberek kezében vannak bizonyos mértékig valorizálni lehet és kell. Ennek a felfogásnak szószólója lesz a képviselőházban. Külön megköszöni a bányamunkásság részéről itt felhangzott szavakból kicsendülő bizalmat. Jól esik ez neki, mert a hálát látja azért a munkájáért, amellyel a salgótarjáni munkásságért folytatott. Erzi, hogy nem hiába dolgozott, nem cél nélkül, nem eredmény nélkül. A munkásság nemzetietlen voltaért 50%-ban a polgári társadalmat illeti a felelősség, aki engedte, hogy a munkásokkal a szociáldemokraták önző emberei foglalkozzanak. Hozza helyre ezt a bünt a polgári társadalom, maga részéről törekedni fog a polgári lelkekbe a lelkiismeret szavát felkelteni. Megígéri a munkásságnak, hogy önzetlenül folytatni fogja azt a munkát amit hirdetett. Dr. Samassa közjegyző indítványára a résztvevők táviratilag üdvözölték a miniszterelnököt. Az államtitkár este betegen Budapestre utazott, de már is jobban van s vasárnap 5-én folytatja a diadalutját, amidőn délelőtt Karancsalját, Lapujtót, Karancseszít, délután Baglyasalját fogja meglátogatni és programbeszédjét elmondani. Terv szerint 4-én érkezik újból városunkba és az estét is itt tölti az egyesületeket látogatva.

A kazári plénános hoszsantartó, súlyos bajából teljesen felépült Két és fél hónapig feküdt a starjáni acélgyári kórházban, ahol a kiváló főorvos jól sikerült műtet hajtott végre rajta és azóta ott a leggondosabb kezelésbe részesült.

Szerémy Gyula plebánost a f. év nov. hó 27.-én, hazaérkezése alkalmaából igen kedves meglepetés érte. A kazári községi és bányatársulati iskolák növendékei a tanítói karral az élén várták és fogadták szeretett lelkipásztorukat. Virággal és kedves üdvözléssel fogadták a gyermekek, majd a kazári közs. elemi népisk. énekkara egy gyönyörű dalt énekelt nagyszerű lendülettel. A tantastületek nevében Dianovszky Szaniszló igazgató-tanító üdvözölte a visszatért plebánost, akiért annyi sok szív aggódott: A megindultság könnyei csillantak meg a szemekben és az ünnepelt el-elcsukló hangon köszönte meg az őszinte szeretetnek és ragaszkodásnak eme bensőséges megnyilvánulását.

Az acélgyári Nőegylet nov. hó 29-én Liptay B. Jenőné mlt. asszony elnökle alatt választmányi ülést tartott. A megbeszélés tárgyát a karácsonyi segélyakció képezte, Oláh Miklós f. titkár jelentésében beszámol az egyesület vagyónáról, mely készpénzben 20 millió korona s a Rima Vezérigazgatósága által adományozott nagyjértékű (170 pár cipő, 50 drb. télikabát és 20 fluóltöny) téli ruhanemű. 210 árva és szegény gyermek segélykérését tárgyalta le a választmány, kik csaknem mind részesülnek segítségben. A választmány tagjai átérezve az egyesület fontos szociális feladatát elnöknő kérésére mindannyian vállalták az akció lebonyolításához oly sok önzetlen fáradságot és türelmet igénylő munkát. Az acélgyári Nőegylet munkáját követendő példának állítjuk ide, bár örömmel halljuk hogy más egyesületek is megkezdtek áldásos munkájukat a gyermeknyomor enyhítésére.

Levente büntetés. Vaniga József salgótelepi leventét Salgótarján r.t. város büntető hatósága jelentkezési kötelezettségének mulasztása miatt 100.000 (egyszázezer) korona pénzbírsággal büntette.

Adventi est rendje az evangélikus templomban. December 5-én 1. Közének, 2. Oltári ima. 3. Hegedűszóoló orgonakisérettel. Előadják Vilezsál Richárd és Kovács Géza. 4. Énekszóoló orgonakisérettel. Előadja Zelenka Panni. 5. Énekedett orgonakisérettel. Előadják Zatroh Nelli és Tuba Ilonka. 6. Kulturális életünk sebei. Előadja dr. Cirbusz Endre főgimn. tanár. 7. Karének. Előadja a prot. énekar, Kovács Géza vezetésével. 8. Hegedűszóoló orgonakisérettel, elő-

adják Vilezsál Richárd és Kovács Géza. 9. Énekszólo. Előadja Zelenka Panni. 10. Oltári ima, áldás mondja dr. Csengödy Lajos.

Cecilia est. 27-én este a bányakaszinó diszterme ismét egy kedélyes és mégis diszes estélynek volt a tanuja. Ragyogó szép asszonyok, bájos leánykák serege képezte az elképzelhető legszebb keretet, amelybe az est zeneszámai beilleszkedtek. Azt mondhatnánk, hogy ugyanazon szereplőket láttuk, illetve hallottuk viszont, mint tavaly, de midőn a pódiumról vagy karzatról a zenei szépségek hullámai borították el lelkünk szebbik részét úgy éreztük, hogy a melódiák soha nem hallott gyönyörűséget okoznak. A régiek, de mindég újak ők, élükön Gábrriel bácsi mesteri vezetésű zenekarával, amely egy Mendelssohn nyitánnyal nyitotta meg az est zenei részét. Majd Pántyik Árpád főmérnök mondott néhány üdvözlő szót. Új erőnek mutatkozott be Bender Baby gondorkájával, aki városunkba talán most játszott először nyilvánosan s így érthető a kezdetnél bájos elfogódottsága. A „Chanson triszte” bugó hangjait Röder Alfréd „Az örök kísérő” kísérte zongorán. Dankó Ali Chopin és Zaucz interpretációját a szokott virtuozitással játszotta s boszorkányos ujjai alatt a zongora billentyűi egy érző zokogó, kacagó lénné váltak. A közönség tomboló tetszés zajának kényszerítése alatt Liszt egyik legkedvesebb darabját játszotta ráadásul. Dr. Gidró Jenőné műdalai a tavaly hallott gyönyörűségeket juttatták eszünkbe. A ráadásul elénekelt műdalra is csak azt mondhatjuk, hogy dr. Gidró J.-né művészete a nagy közönségünk szempontjából igen el van rejtve. Míg a többi művészeink különösen az öt kísérő Dankó Ali mindég rendezésre áll, ha jótékony vagy hazafias megmozdulást zenei élvezetnyújtással kell szolgálni, őt nem igen láttuk illetve látjuk. Pedig ennyi dalkészséget, ily perciz kidolgozást a részletekben s mégis összeolvastó képességet a kerek egészben, nem fogunk engedni elrejteni. Gábrriel bácsi dirigálta „Bál utáni álmok” fejezték be a hangversenyt, pedig csak most kezdődött a „bál” s mint értesültünk tartott is reggel nyolcig. A zenei rész rendezése Nagy Elemért a technikai rendezés pedig Hős Nagy Lajost dicséri. Sz. I.

Az evang. egyház új orgonista-kántorát Kovács Géza nov. 28-án iktatta be az urszentvacsorájának kiosztásával egyházi állásába dr. Csengödy Lajos lelkész. Az egyházi zenekulturának új munkását városunkban sok reménnyel köszöntjük!

Hivatalos istentisztelet. A Kormányzó őföméltósága nevenapján december 6-án d. e. 9 órakor a róm. kath. templomban, 10 órakor az evangélikus templomban hivatalos istentisztelet lesz.

Bokor község (Nógrád m.) Buják mellett vasárnap 28-án választotta meg új kántor-tanítóját. És egyhangúlag a három jelölt közül Markovich Vilmos tanítót választotta meg. A választás után Mihálovics Samu nógrádi ev. főesperes szép beszéd kíséretében az ev. templomba avatta be kántor-tanítói állásába Markovich Vilmos okl. ev. tanítót ki szintén szép beszéddel köszönte meg a hivek bizalmát.

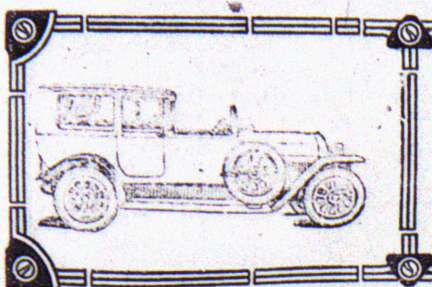
Mikulás est. A Mansz f. hó 8-án délután 5 órakor a Katolikus Kör nagytermében árvagyermek felruházására Mikulás estét rendez. Szinre kerül „Jön a Mikulás” című tréfás darab. Az egyesület ez uton is kér mindenkit, hogy tekintve a nemes célt mentül nagyobb számban jelenjenek meg tekintet nélkül a meghívókra amelyek csak későn hézagosan lettek szétküldve.

Mesedélután. Mult hó 27-én megint mesedélután volt az acélgyári Olvasókör disztermében, melyen az acélgyári iskola összes növendékei megjelentek. A mesedélutánon a III. és VI. osztály énekével, Liptay Jenő szavalatával gyönyörködtette a megjelenteket, Paksy Árpád tanulságos és szép tündérmeséit pedig nagy figyelemmel hallgatták az apró csemeték. Sokat kacagtak a gyermekek a „Varázsfuvola” c. jeleneten, melyet az V. és VI. o. tanulók adtak elő. A gyermek szórakoztatására a „Három kívánság” c. film került még bemutatásra valamint bemutatott a „Hogyan védekezzünk a tüdővész ellen” c. oktatófilm is.

Mükedvelő előadás. Az acélgyári Olvasóegylet az árva és szegény gyermekek karácsonyfája javára nagyszabasu mükedvelői előadást rendez, f. hó 11-én este 8 órakor az Olvasóegylet összes termeiben. Szinre kerül Szigligeti „szökött katona” c. 3 felvonásos népszínműve a lehető legjobb együttesel. A dal betéteket az acélgyári zenekar Ursutz karnaggal az élén kíséri.

A karácsonyi vásár az Ev. Nőegylet és Leányegylet rendezésében a jövő vasárnap kezdődik az 1. ker. (volt evang.) iskola termében. Megnyitás d. e. 11 órakor. Nyitva vasárnap, héfőn, kedden délig.

Eladó. egy amerikai rendszerű irodai íróasztal. Cím: a kiadó hivatalban.

Bérautó!

Bérelhető: Römer Testvéreknel.
Telefonhívó: 24.

6 ülés
Lakodalomra
Keresztelőre

dával felváltva lakik a bányász, aki éjjelét és nappalát felváltva munkálja. A gazda lelkét megfogja a tavaszi szépség, a pacsirta szó, de a bányász lelke a föld sötét gyomrában fogékonyvá válik a sötét gondolatok befogadására. Első sorban tehát a bányász lelkét kell bevonni oly zománcal, amely megóvja a sötét gondolatoktól. Ez a zománc nem egyéb, mint a hit és az önzetlen magyar hazaszeretet. Ha ez megvan, a föld mélyén is megőrzí a bányász lelkét a nemzetközségtől.

A polgárságnak is meg kell értenie a munkásságot.

Könnyű szerrel hirdeti ezt az igét, mert azokat mindig valóra váltani törekedett. Megértette a salgótarjáni bányászok lelkét, hívó szavát, ha nyílt szívvel, bizalommal fordultak hozzá. Mindig becsülte a nyílt egyenes véleményt.

Szót a még a bányászág külön bajairól és a Kazárt érdeklő házhelyigénylésekről, majd Sándor György peti bányász bezárta a lelkes gyűlést.

A képviselőjelöltet szeretettel vették körül a kazári szép asszonyok s alig akarták elengedni.

Kisterenyén a diadalkapunál Horváth plebános üdvözölte az államtitkárt, akit a hatalmas táren háromezernél több választó vett körül. Ezek között is kiűnt a felkes arcu vasutasok kokárdás, hatalmas csoportja. A házak végig felfogóztva, feldisztelve voltak. Az óriási tömeg pedig a legnagyobb rendben sorakozott a helybeli csendőrség tapintatos irányítása mellett.

A helybeli dalárda Hiszekegye után a képviselőjelölt mondotta el itt is nagy lelkesedéssel fogadott programbeszédét.

A nap lenyugtából vett hasonlat után rátért a mindenütt hirdetett szeretet és béke szavaira.

Egy társadalom, amely összefog, mely fejelemzett, rendtartó, tudatában van annak, hogy a közketőnek kötelessége vezéreket követni tudni, s a vezéreknek kötelessége vezetni tudni, az erős jövődőt várhat.

Ha a magyar társadalom különböző rétegei nem értik meg egymást, ha kétkednek a vezetésre hivatottak szavai, jöszándékában, akkor ez a jó szándék hajótörést szenved. Ő elhozta becsületet jó szándékát s evvel szemben bizalmat kér csak.

Amerre járt két hatalmas oszlopával találkozott a magyar társadalomnak, a gazda és munkással. Hosszu időközön át kísérletek folytak, hogy a munkásosztály szívébe a nemzetközséget belevigyék. Ma már sokan ép a nemzetközi tanokat hirdető közl a nemzeti társadalom megszervezői voltak. Hivatkozik az olasz Mussolinira.

Meggyőződése, hogy a magyar munkásság rövid idő alatt mint egy ember fog állani a nemzeti gondolat alapján. Azért vállalt jelöltséget, mert érezte hogy elkövetkezett az ideje annak, hogy a munkásságot nemzeti alapra lehet hozni. Érti, hogy nem biába vállalkozott e munkára, nem fog csalódni.

Itt nemzeti alapon állottak a kisgazdák, iparosok tisztviselők s most mellük áll a munkásság is. E különböző rétegek összetartásából kell kiépülni az 1000 éves határok visszaállításának. Nem vérből és vashól, de a magyar társadalom összefogásából fog keletkezni az új ezeréves integer Magyarország.

Röviden szót a bányászág ohajairól, a felekezeti békéről s Kisterenye község helyi kérdéseiről. A házhelyigénylés, építési hitel, adózás, közmunka váltás s tagosítás kérdésében hathatós segítségét ígérte meg.

Isten áldását kéri azokra, akik a nemzeti magyar munkában támogatják.

A Hymnus után szünni nem akaró hatalmas ováció között ment át az államtitkár Zagypálfalvára, ahol már a felsőtestéghen fákjak közötti diadalkapunál Beczner Pál főjegyző üdvözölte.

A község főterén soha nem látott

tömegei szorongtak a bányamunkásoknak. A programbeszéd megtartására Fischer bányaigazgató kérte fel a képviselőjelöltet.

Az államtitkár megkapatva ennyi megtért munkás ragaszkodásának láttára egész lélekkel beszélt a lelkek békéjének, az emberek nyugalmanak szükségességéről. A munkás és polgári társadalom megértéséről, a bányászok helyi bajairól, a község régi vágyáról a templom építéséről. Néhány szót még Bárány Emil szolt az ÉME nevében a tömeghez, majd a bálványozásig terjedő szeretet jelei között szállt autójára a diadaltjáról megtérő Sztranyavszky Sándor.

Hírek és különféle.

Főispáni installáció. Kedden mult hó 30-án zajlott le vármegyénk új főispánjának Pályi Pálnak installációja. A külső keretek talán nem voltak oly fényesek tekintettel a választási küzdelmekre, de annál több volt a bensőség és komoly megértés. A vármegye törvényhatósági bizottságának ülése a három keresztény felekezet templomában tartott ünnepélyes istentisztelet után kezdődött a vármegyeház nagytermében. A Hiszekegy elnéklése után Baros József alispán nyitotta meg a nagyjelentőségű ülést indítványozva hogy az új főispánt küldött-ség hívja meg. A nagy ovációval fogadott főispán a főjegyző előmondása mellett letette az esküt és komoly hazafias alapokon felépült nagy államférfi bölcseségre valló székfoglaló beszédet mondott. A vármegyei tisztikar nevében Paczolay Zoltán vár. t. főügyész a vármegye közönségének nevében pedig Jeszenszky Kálmán preláts apátplebános üdvözölte az új főispánt. A gyönyörű beszédek helyszüke miatt a következő számunkban hozzuk. A közgyűlés a Hymnus hangjai mellett zárult be. Gyűlés után a főispánt 26 küldöttség üdvözölte közte, a salgótarjáni küldöttség is, amelynek élén Róth Flóris főtanácsos üdvözölte az új főispánt, aki válaszában szeretetről és bizalmáról biztosította Salgótarjánt. Salgótarjánt mindég mint a munka városát képzelte maga elé, ahol nehéz munka folyik s meggyőződése, hogy csak a város külsősége az, ami sötét, akik benne laknak mind elsőrendű emberek. Szép helyen látja Salgótarján fejlődését s e fejlődéshez szeretettel ajánlja fel szolgáltatát. Délben 300 terítékű közeled volt a Sümegh szállóban, amelyen számos lelkes, hazafias felkészőntő hangzott el.

Eljegyzés. Takács Ferenc városi adótitst nov. 21-én tartotta eljegyzését Netzkó Boriska urleánnyal, Netzkó Mátyás helybeli tekintélyes pékmester leányával.

Aranylakodalom. Fehér Lajos ny. acélgári ácsmester, aki a Rimamurány helybeli gyárának megalapításánál munkálkodott, nov. 28-án ülte családi körben házasságának 50-dik évfordulóját. Feleségével együtt jó egészséggel örvendének. Az aranylakodalmas párt a rokonok, ismerősök szerencsekívánatokkal halmozták el.

Kultúrest a Kat. Kör új szék-házában. Nov. 28-án este tartotta meg a K. Kör első téli kultúrestjét nagy érdeklődés mellett. Az első szám a Kőr dalárda kitűnő éneke volt, melyet Röder karnagy dirigált. Langer Valléria szavalt ezután határos költeményt, majd Vilelet Élla gyönyörű énekszólóját kísérté művészi zongorajátékkal Loser László igazg. tanító. Utána „Rakóczi” c. melodramát szavalt nagy tökéletességgel Kőröczi György, zongorán Röder Alfréd, hegedűn Sztankovics János kísérték nagy zenéi tudással. Majd Horváth László városi tanácsnok szabad előadása következett. Asszisi Szent Ferenc születésének 700 éves évfordulójának emlékében üli a kat. Egyház ebben az esztendőben. Megemlékezett az előadó a XIII. század nemzeti és egyházi állapotáról. A jámbor életű és nagy tehetségű Asszisi Ferenc-

ről és az ő szellemének nagy hatásáról beszélt. A lelki élet örökkévalóságáról és a felelősségről, mellyel mindenki tartozik a legfelsőbb szellemi lénynek Istennek, mondott mély gondolatokkal átszőtt szép beszédet. Ezután a kör dalárda énekelte majd az „Avatás” c. allegorikus játék került előadásra közkíváncsún, melynek fényes gondolatai, melyeket a Hit, Remény, Szeretet s a többi nemes szellemek oly diadalmasan képviseltek a rideg anyag felett, mélységes hatást gyakoroltak a hallgatóságra. A kitűnő szereplők között különösen ki kell emelnünk Hungáriát (Gergely Ilonkát), az Anyagot (Szabó Istvánt), aki kitűnő színésztehetség és Kiliót (Vadkerti Béla). Chmely Ilonkát és a Mária Kongregáció többi hölgyeit, akik oly izléses és stilszerű ruhákat készítettek az érdekes és aktuális darabhoz. Befejezésül a kör dalárda énekelte el a Győzelmi dalt, nagy tapsokat aratva. A legközelebbi kultúrest Karácsony napján 25-én lesz. Bővebbet falragaszokon!

Ismeretterjesztő előadás. Az ismeretét bővíteni és tanulni vágyó közönség zsufozásig megtöltötte az acélgári Olvasókör dísztermét nov. 27-én, ahol bemutatásra került „Hogyan védekezünk a tüdővész ellen?” című film. Korunk e legveszedelmesebb betegsége óriási pusztítást visz végbe különösen a munkás nép között, azért nagy köszönet illeti az acélgári cserkészcsapat parancsnokságát és a leventegyesület vezetőségét, hogy oktató filmeivel is igyekszik a veszedelmes kórnak elejét venni. E filmmel kapcsolatban Schönk Gusztáv tanító olvasta föl Dr. Dörflinger János főorvos alapos gondolat elkészített értekezését — ki elfoglatlaga miatt azt személyesen nem tehetette. Ezen ismeretterjesztő előadáson a közönség s szórakoztatására Papp Ervin nagy hatással szavalt el Szilágyi Béla „Levente” című költeményét. A leventék műkedvelő gárdája pedig „A megölt iskola” című irredenta vonatkozású szindarabot adták elő igazi művészettel. A szereplők közül különösen ki kell emelnünk Kottra Irént, Knapcius Gyulát, Jancsik Gyulát és Csarba Mihályt. Az előadás-közi szünetek alatt Kotocs István „partieskaja” muzsikált.

991/1926 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bgyarmati kir. járásbírósnak 1926. évi 1579/9 számú végzése következtében Dr. Kovács Lajos ügyvéd által képviselt Nógrád és Hontvármegyei körzeti Mzőgazdasági hitel szövetkezet javára 30 000 000 kor. s jár. erejéig 1926 évi szept. hó 1-én foganatostított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 59.500 000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, ökrök, csikó, gereblyegép, széna, szalma stb. a Weisz Ferenc javára is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a starjáni kir. járásbírósnak 1926-ik évi PKV. 4467/3 számú végzése folytán 30.000 000 kor. tökekövetelés, ennek 1926. évi márc. hó 23. napjától járó havi 1 1/2% kamatai 1/4% váltódíj és eddig összesen 6.476.000 kor. ban bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nemtiben a vhtást szenvedett bérleten leendő megtartására 1926 évi december hó 18-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Salgótarján, 1926. nov. hó 22. n. Török kir. jbirósági végrehajtó.

695/1626 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 105 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a hatvani kir. járásbírósnak 1926 évi 1657/2 számú végzése következtében Dr. Illés Gyula ügyvéd által képviselt Hatvani Asbest palaggyár r.t. javára 15.000.000 K. s jár. erejéig 1926 évi augusztus hó 14 n. foganatostított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 35.000.000 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 100 q tisztabuza nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a starjáni kir. járásbírósnak 1926-ik évi Pk. 442/számú végzése folytán 15.000.000 kor. tökekövetelés, ennek 1926 évi május hó 31. napjától járó 18 százaléka kamatai és eddig összesen 2.831.000 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, Mátraszöllös községhez tartozó Zseka pusztán leendő megtartására 1926 évi dec. hó 17-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-c. 102 §. értelmében ezek javára elrendeltetik.

Salgótarján, 1926 évi nov. 22 n.

Török kir. jbirósági végrehajtó.

590/1926 végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az egri kir. járásbírósnak 1926 évi 1184 és 24/4 számú végzése következtében Kovács Jenő ügyvéd által képviselt Vepeléti Népbank r.t. javára 15.000.000 K. és 10 030 000 K. s jár. erejéig 1926 évi július hó 10 n. foganatostított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 37.960.000 koronára becsült következő ingóságok, u. m. billiárd asztal, italok, söraparátus, szódavizgyártógép, mérleg-állvány, stb. a Pásztói Takarékpénztár, Salgótarján és Vidéke Hitelszövetkezet, Salgótarjáni Takarékpénztár, Salgótarjáni Népbank r.t. Dr. Gábor Ferenc, Licskó János, Fővárosi Serfőző és Dr. Friedmann Armin javára is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a salgótarjáni kir. járásbírósnak 1926-ik évi Pk. 3705/számú végzése folytán 15.000.000 K. és 10 millió korona tökekövetelés, ennek 15 millió koronának 1926 március 1-től, 10 millió koronának 1926 évi március hó 20 napjától járó 18 százaléka kamatai, váltódíj és eddig összesen 5.456.300 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, Mátranovákon az l. r. és folytatólag a ll. r. vhtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1926 évi dec. hó 27-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Salgótarján 1926 nov. hó 29. n.

Török kir. jbirósági végrehajtó.

A salgótarjáni kir. járásbíró, mint tkvi hatóság, 3383/1926 tkv. szám.

Hirdetmény.

Hivatalos jelentés a m. kir. államvasutak Salgótarján-Ruttka vonalához, Somoskőújfalu község határában kisajátított területek kisajátítási ügyében a zármunkálatok hitelesítéséről. Csatolva 3 drb. lappeldány és számla.

Kiküldött bizottság az eljárási költségeket következőkben számolja fel.

Kiküldött bírósági elnök napidíja negyed napra 68.000 korona, vasuti költsége 4.000 korona, telekkönyvezető napidíja 42.500 korona, vasuti költsége 4.000 korona, összesen 118.500 korona.

Végzés. Ezen jelentés folytán a tkvi. hatóság az 1926. évi november hó 11-én történt hitelesítéssel felmerült költségeket espedig Zelenka Ottó kir. járásbíró elnök napidíját és vasuti költséget 72.000 K. Csomor Mátyás kir. j. telekkönyvezető napidíját és vasuti költséget 46.500 K-ban, összesen 118.500 K-ban állapítja meg s felhívja az m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy ezt az összeget 8 nap alatt alulírt kir. bíróságnál helyezze elnöki letétbe Felhívja továbbá ugyanazt, hogy ezen ügyben hirdetési költség címén felmerült 400.000 K. azaz négyszázezer koronát közvetlenül a „Munka” salgótarjáni sajtóvállalat részére ugyancsak 8 nap alatt fizessen ki.

Erről l. m. kir. Államvasutak Igazgatósága Budapest. 2. m. kir. központi telek hivatal 3. drb. lappeldánnya Budapest. 3. „Munka” sajtóvállalat helyben, értesülnek.

Salgótarján, 1926. évi nov. hó 13. n.

Zelenka Ottó sk. kir. bírósági elnök.

A kiadmány hétéleül.

Csomor

kir. telekkönyvezető.

Egy sötétszürke Borsalino gyártmányu kalap a pártvacsorán B. P. monogrammal kicserélte valaki, egy sötétzöld Hickl gyártmányu kalappal. Cim: a kiadóban.

Elsőrendű rádió 5 fejhallgatóval és teljes felszereléssel eladó. Cim: a kiadóban.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a Vadász szálloda tánctermet, melyet eddig a Kasinó bérelt, mindenemű mulatságra és összejövetelekre díjtalanul bocsájtom a t. közönség rendelkezésére Lajos József Vadász szálló.

944/1926 végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a salgótarjáni kir. járásbíró 1925. évi 3420/12 számú végzése következtében Dr. Gábor Ferenc ügyvéd által képviselt Licső János javára 5.756.830 K. s jár. erejéig 1926. évi június hó 17-én foganatosított kielégítés végrehajtás után le- és felülfoglat és 26.960.000 kor-ra becsült következő ingóságok u. m.: italok, söraparátus, varrógép, hordók, mérleg, szodavizgyártógép, a dr. Friedmann Armin, Dr. Gábor Ferenc, Verpeléti Népbank, Fővárosi Serfőző r.t. és Salgótarján Népbank javára is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a starjáni kir. járásbíró 1926. évi PK. 3250/3 számú végzése folytán 5.756.830 kor. tökéltetés, ennek 1925. évi július hó 24. napjától járó 9% kamatai, és eddig összesen 5.282.700 kor-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Mátránovák, a vhtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1926. évi december hó 23-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Salgótarján 1926. nov. hó 29. n.

Török

kir. bírósági végrehajtó.

Ugyes életrevaló jó kezű

4 polgárit végzett fiu építési

gyakornoknak

fölvéttetik.

Cim: OBRINCSÁK építése új telep. Földi festő házában.

A Rudolf Mosse

r. t. kiadásában most megjelent Magyarország Kereskedelmi, Ipari és Mezőgazdasági Cím-tára 1926—1927 negyedik körzeti részére tartalmazza Tisza jobbpartja vármegyéinek: Abauj-Torna, Borsod-Gömör-Kishont, Heves-Nograd-Hont és Zemplén teljes és legújabb címanyagát.

A vaskos, 386 oldalas nagyalku cím-tár ára 200.000 korona. Az egész cím-tár, amely az összes megyéken kívül tartalmazza Budapest és környékének teljes címanyagát (összesen 2000 oldalal terjedelemben) egész vászonkötésben 900.000 korona. Megrendelések lapunk kiadóhivatalában küldendők.

kuglizó kedvelőket értesítem, hogy éttermemben amerikai rendszerű kuglizót szereltem be, mely állandóan a t. közönség szórakoztatására áll

Lajos József „Vadász” vendéglős.

OLCSÓN ÉPÍTHET a többszörös téglaméretű

tufakővel!

Szállítja HALÁSZLIPÓT okl. mérnök tufakőbánya üzeme. Eger, Orgonásköz 2 sz. Árajánlattal, mintakövel készséggel szolgálok

Hat hónapos fajtiszta vizslakutyák eladók.

Vadász szállóban megtekinthetők

Karácsonyra nagy árleszállítás!

A raktáron levő brilliáns arany ékszereket, ezüst dísz- és versenytárgyakat, ezüst evőeszközöket, mindennemű beszabályozott svajci órákat, elsőrendű kivitelben, legjutányosabb áron árusítom kedvező részletfizetési feltételek mellett is. Különböző tárgyak alkalmi kiadásai. Ékszer- és órajavítások, átalakítások.

SÁRGA JÁNOS

cs. és kir. udvari szállító

ékszerész, órás és műöltvös.

Budapest, IV., kigyó-utca 5.

(Klotild palota) Alapítva Kolozsvár 1895

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Salgótarján és Vidéke Hitelszövetkezet mint az Országos Közp. Hitelszövetkezet tagja

Elfogad takarékbetéteket magas kamatozással.

Folyósít: Ipari és mezőgazdasági kölcsönöket előnyös feltételekkel.

Betörés, tűz, jégkár stb. biztosításokat eszközöl.

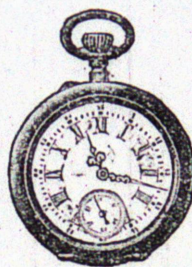
Bornagykereskedés

mint a Ceglédi Hitel és Pincészövetkezet uradalmi fajborainak lerakata.

Olcsó árak!

Pincénket okvetlen látogassa meg.

Pince: Karancsaljai u. Iroda: Főtér 479.

KESZLER ÁRPÁD

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

SALGÓTARJÁN. FŐUTCA 480.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

A legolcsóbb bevásárlási forrás arany és ezüst ékszer különlegességekben és órákban. — Kedvező fizetési feltételek. — Részlet fizetésre is. — Alpakka ezüst evőeszközök tokban és nagy választékban kaphatók.

— Saját érdekében tekintse meg kirakatomat. —

Veszek törött aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron. Minden nálam vásárolt óráért 5 évi írásbeli jótállást vállalok. — — — Órajavítások műhelyemben pontosan eszközöltetnek.

Mint a salgótarjáni „HANGYA” Fogyasztási Szövetkezet Divat osztálya

ezuton tisztelettel értesítjük igen tisztelt tagjainkat és vásárló közönségünket, hogy az őszi idény beálltával

raktárunkat dúsan felszereltük

a legfinomabb

angol divat flanelokkal és barchetokkal.

Beszereztük továbbá a selyemáruinkat is:

Chrepdeschine zsaphone és belésselymeket

legfinomabb minőségben tartjuk raktáron.

Felhívjuk közönségünk figyelmét

férfi és női divat szöveteinkre,

amelyeket legfinomabb minőségben és

mélyen leszállított áron bocsájtok

rendelkezésre.

A keresztény társadalom szíves támogatását kérjük. Tisztelettel:

„Hangya”

Fogyasztási Szövetkezet

Salgótarjáni APOLLO MOZGÓ heti műsora

Szombat Vasárnap	Kedd	Csütörtök	Péntek
dec. 4 5	7	9	10
AZ ELSODORT KASTÉLY.	Az elsőyedt világ. Kiegészítésül:	A főhadnagy ur a feleségem l	
Kiegészítésül: Rudolph Valentino temetése. Burleszk.	Fix Fox a fogyókura. Pilotti és foghuzás. Fox Híradó. Burleszk.	Kiegészítésül: Dolly filmstár lesz. Fox híradó.	

kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 4, 6 és fél 9 órakor.